

ВЕЛИКОБЕРЕЗОВИЦЬКА СЕЛИЩНА РАДА

XXXIV сесія

VIII скликання

РІШЕННЯ

від 14 грудня 2023 року № 2456

**Про затвердження Програми
продовольчої безпеки Великоберезовицької
територіальної громади на 2024-2026 роки**

Керуючись ст. 144 Конституції України, розпорядженням Кабінету міністрів України «Про затвердження плану заходів забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану» від 29 квітня 2022 року №327-р, з метою недопущення продовольчої кризи у Великоберезовицькій територіальній громаді, Великоберезовицька селищна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити «Програму продовольчої безпеки Великоберезовицької територіальної громади на 2024-2026» роки згідно додатку.
2. Фінансовому відділу Великоберезовицької селищної ради забезпечити фінансування Програми у 2024-2026 роках.
3. Відділу цифрової трансформації та зв'язків з громадськістю Великоберезовицької селищної ради з дотриманням вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» не пізніше п'яти робочих днів з дня прийняття цього рішення оприлюднити його на офіційному сайті Великоберезовицької селищної ради.
4. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію з питань планування фінансів, бюджету та соціально-економічного розвитку Великоберезовицької селищної ради, заступників селищного голови з питань діяльності виконавчих органів відповідно до функціональних обов'язків та відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель.

Селищний голова

Андрій ГАЛАЙКО

ПАСПОРТ ПРОГРАМИ

1. Назва Програми	Програми «Продовольчої безпеки Великоберезовицької територіальної громади на 2024-2026 роки»
2. Ініціатор розроблення Програми	Відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель
3. Розробник Програми	Відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель
4. Головний виконавець Програми	Структурні підрозділи та комунальні підприємства Великоберезовицької селищної ради
6. Співвиконавці Програми	
6. Термін реалізації Програми	2024-2026 (3 роки)
7. Етапи фінансування Програми:	2024-2026 роки
8. Обсяги фінансування Програми (тис. грн):	Відповідно до бюджетних призначень
9. Очікуваний результат:	Реалізація Програми сприятиме вирощенню достатньої кількості необхідного врожаю с/г культур, забезпеченню продовольчої безпеки жителів територіальної громади, запобіганню нестачі харчових продуктів у період війни та повоєнний період

Програма

«Продовольчої безпеки Великоберезовицької територіальної громади на 2024-2026 роки»

I. Загальні положення

Програма «Продовольчої безпеки Великоберезовицької територіальної громади» розроблена у відповідності до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про правовий режим воєнного стану», Бюджетного кодексу України, інших нормативно-правових актів та спрямована на забезпечення продовольчої безпеки територіальної громади в умовах російсько-української війни.

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

В умовах російсько-української війни однією з основних проблем Великоберезовицької територіальної громади будуть ризики стабільного та повного відповідно до потреб забезпечення жителів громади продуктами харчування. Це пов'язано, насамперед із такими факторами, як: ведення бойових дій на значній площі територій, де вирощувалась велика кількість продукції рослинництва, руйнування продовольчих складів, нищення ферм і птахофабрик; руйнування поставок харчових продуктів як всередині України так і з-за кордону.

Аналіз ситуації у Великоберезовицькій територіальній громаді засвідчив, що в громаді проведено значну роботу по нарощенню обсягів виробництва сільськогосподарської продукції та додатковому залученні до обробітку земель комунальної та приватної власності. Крім того, спостерігається тенденція до збільшення площ обробітку земель в індивідуальному секторі. Наступним етапом розвитку даного сектору аграрного виробництва буде завершення інвентаризації земель комунальної власності в межах населених пунктів та збільшення площ для вирощування сільськогосподарської продукції.

Споживачами вирощеної в агросекторі продукції є жителі територіальної громади, чисельність яких складає 25500 осіб (з врахуванням внутрішньо переміщених осіб). У 2023 році, у зв'язку із агресією росії зросла потреба в продуктах харчування для потреб ЗСУ та внутрішньо переміщених осіб.

Для належного забезпечення споживачів продуктами харчування в громаді функціонує належна інфраструктура, в яку входять заклади роздрібної торгівлі, заклади громадського харчування. На території громади також функціонують підприємства переробної галузі, які забезпечують споживачів виробленими продуктами харчування.

Виходячи із рекомендованих норм споживання, для повноцінного забезпечення жителів громади та ВПО загальною чисельністю 25500 осіб на 2024-2026 роки щорічно потрібно приблизно такий обсяг харчових продуктів, згідно таблиці та Додатку 1.

Назва продукту	Од. виміру	Норма споживання на 1 особу ¹	Потреба громади на рік (Норма споживання на 1 особу помножена)
----------------	------------	--	---

¹Джерело: Держстат, http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/07/zb_bsoph2018_pdf.pdf

			<i>на кількість населення (N)</i>
1	2	3	4
М'ясо	кг	53,8	1371900
Молоко і молокопродукти	кг	201,9	5148450
Яйця	шт.	278	7089000
Хлібобулочні вироби, макарони, крупи)	кг	96,6	2463300
Овочі різні у тому числі:	кг	164	4182000
Картопля	кг	123	3136500
Цибуля на ріпку	кг	11,6	295800
Цибуля зелена	кг	2,4	61200
Капуста білоголова	кг	29	739500
Капуста цвітна	кг	4,2	107100
Морква	кг	9	229500
Помідори	кг	39	994500
Огірок	кг	10	255000
Буряк столовий	кг	10	255000
Часник	кг	0,8	20400
Кабачки і патисони	кг	3,2	81600
Редиска і редька	кг	3,6	91800
Перець	кг	2,8	71400
Баклажан	кг	2,8	71400
Фрукти, ягоди	кг	56,5	1440750
Риба	кг	12,4	316200
Цукор	кг	27,8	708900
Олія	кг	12,3	313650

Із такого переліку та обсягів харчових продуктів, що потрібні для забезпечення повноцінного харчування жителів громади, частина продуктів вироблялась в межах самої громади індивідуальними домогосподарствами та підприємцями, частина покривалась за рахунок поставок ззовні через мережу торгових закладів.

Враховуючи умови, що склалися, основними проблемами щодо забезпечення продовольством жителів громади та створення продовольчого фонду для реалізації продовольчої продукції за її межі є:

- недостатня кількість основних харчових продуктів, що виробляються у громаді для мінімізації ризиків їх постачання у громаду у воєнний та повоєнний період, зокрема овочів;
- недостатня обізнаність та психологічна неготовність значної частини населення щодо самозабезпечення харчовими продуктами, сподівання на гарантоване постачання у торговельних мережах;
- не повне використання усіх земельних ресурсів, які можуть бути використаними для вирощування необхідних продуктів;

- використання індивідуальними домогосподарствами маловрожайних та схильних до хвороб сортів овочів.
- відсутність традицій та обладнання для переробки/збереження готової продукції с/г виробниками та індивідуальними домогосподарствами;
- відсутність практичного досвіду та спроможності у сфері реалізації надлишків с/г продукції, невпорядкованість заготівельно-збутової діяльності;
- відсутність глибокої переробки сільськогосподарської продукції.

Створення Програми «Продовольчої безпеки Великоберезовицької територіальної громади» зумовлено необхідністю мінімізувати існуючі загрози посилення продовольчої кризи в умовах війни та післявоєнної відбудови. Виникає нагальна потреба у скоординованій співпраці, злагодженій роботі селищної ради, підприємств, фермерів та домогосподарств і громадських організацій задля виконання комплексу весняних польових робіт в умовах ресурсного обмеження, вирощення, збору, зберігання, переробки урожаю.

III. Обґрунтування шляхів та засобів розв'язання проблеми

Розв'язання наявних проблем стабільного і повного забезпечення продовольством жителів громади можливо із застосуванням таких двох напрямків.

Перший – збереження існуючої ситуації («status quo»), при якому проводитиметься робота по забезпеченню максимального збереження підходів, які були нормою для мирного періоду та відсутності жодних перебоїв з постачанням необхідної продукції для задоволення потреб різних категорій споживачів. Але він вимагає врахування обмежених ресурсів, існуючих проблем та викликів щодо продовольчої безпеки в умовах війни та повоєнний період, які стоять перед територіальною громадою та країною в цілому.

Другий напрямок передбачає активізацію роботи з окремими категоріями громадян і місцевого підприємництва, здійснення точкових кроків, спрямованих на збільшення виробництва окремих видів продуктів харчування. Він повинен активізувати місцевих фермерів та окремі домогосподарства, зменшити кількість необроблюваних ділянок, використати більші площі для посівів і насаджень с/г культур, зібрати кращий врожай та надати його частину для потреб ЗСУ.

Такий системний підхід дозволить залучити максимальну кількість місцевих ресурсів для вирощування необхідних видів продуктів харчування, що дозволить найбільш повно забезпечити нормативні потреби у продуктах харчування домогосподарств, ВПО, соціальних комунальних закладів, а у разі надлишку харчових продуктів надати допомогу у забезпеченні продуктами харчування ЗСУ, передати чи реалізувати залишки для потреб інших територіальних громад України.

Для комплексної реалізації цих напрямків необхідно здійснити:

- проведення відповідної інформаційно-просвітницької роботи;
- оцінку потреб жителів громади у продуктах харчування;
- інвентаризацію ресурсів та можливостей забезпечити вирощення, збір, переробку та зберігання на території громади продуктів харчування;
- покращення координації та чіткого планування проведення польових робіт, активізацію всієї територіальної громади, включаючи залучення ВПО;

- придбання необхідних матеріалів, техніки, інвентаря, обладнання для вирощування, збереження та переробки виробленої продукції;
- розроблення механізму розподілу та використання матеріалів, техніки, інвентаря, обладнання для вирощування, збереження та переробки виробленої продовольчої продукції;
- консультаційну підтримку населення з питань переробки, збереження, реалізації.

Реалізація вище визначених завдань дозволить комплексно підійти до вирішення наявної проблеми, забезпечить ефективне використання потенціалу територіальної громади, дозволить забезпечити власні потреби в продуктах харчування, дасть змогу надати важливу підтримку у продовольчому забезпеченні ЗСУ, а також інших громад.

Одним з найважливіших питань, яке має бути вирішено, зокрема, є: максимально можливе самозабезпечення громади основними харчовими продуктами, які можуть і мають бути вирощеними у громаді, вироблення цих продуктів в обсягах, яких би вистачило і жителям громади (включаючи ВПО). Реалізація цих завдань сприятиме створенню певного місцевого продовольчого резерву та забезпеченню продовольством Збройних Сил України та постачання харчових продуктів в інші громади.

IV. Мета Програми

Мета Програми – досягнення достатнього та стабільного рівня продовольчого забезпечення жителів громади в 2024-2026 роках

V. Завдання Програми

Основними завданнями Програми є:

1. Скоординована робота громади для самозабезпечення харчовими продуктами здійснюється на основі реальних даних щодо потреб домогосподарств в харчових продуктах та можливостей домогосподарств та громади щодо їх вирощення, переробки та зберігання.

2. Домогосподарства вирощують, збирають, переробляють, зберігають продукцію для задоволення потреб в харчуванні та формування місцевого продовольчого резерву, а також реалізації надлишків.

3. Домогосподарства трансформуються в місцеві підприємницькі ініціативи в агросфері.

Виконання Програми здійснюватиметься шляхом реалізації заходів в рамках визначених завдань (додаток 1).

VI. Обсяги та джерела фінансування

Реалізація Програми здійснюватиметься за рахунок коштів місцевого бюджету, державної підтримки (субвенцій, дотацій за можливості), а також безповоротної фінансової і матеріальної допомоги, благодійних внесків, коштів фізичних і юридичних осіб, інших джерел не заборонених законодавством.

Фінансове забезпечення Програми на 2024-2026 роки буде відбуватись відповідно бюджетних призначень, що затверджуються щорічно радою на відповідний рік.

VII. Очікувані результати

Реалізація Програми сприятиме вирощенню достатньої кількості необхідного врожаю с/г культур, забезпеченню продовольчої безпеки жителів Великоберезовицької територіальної громади, запобіганню нестачі харчових продуктів у період війни та повоєнний період.

VIII. Організація управління та контролю за ходом виконання Програми, визначення її ефективності

Питання комплексу заходів щодо продовольчої безпеки жителів Великоберезовицької територіальної громади належать до компетенції голови та його заступників, профільних структурних підрозділів.

Враховуючи важливість даного питання в особливих умовах воєнного стану на теперішньому етапі, необхідності повноцінної мобілізації земельних, матеріальних і людських ресурсів буде створено робочу групу. Її основна функція – проведення якісного аналізу потреб та можливостей, взаємодія з домогосподарствами, організація інформаційно-просвітницьких та дорадчо-консультаційних заходів для забезпечення весняно-польових робіт, збору, збереження та переробки вирощеного врожаю. Важливою є співпраця з комунальними установами/підприємствами, місцевими фермерами та підприємцями.

На керівництво територіальної громади покладається функція координації реалізації цієї Програми, взаємодія з центральною владою, обласною і районною військовими адміністраціями, зарубіжними партнерами та громадами-побратимами за кордоном і в Україні, а також систематичне інформування та звітування перед громадою і партнерами про хід її реалізації.

Визначення ефективності здійснюватиметься на основі отриманих результатів з урахуванням організаційних, матеріальних, фінансових та інших витрат та рівня досягнення запланованого.

Додаток 1

**Перелік заходів, обсяги та джерела фінансування
Програми «Продовольчої безпеки Великоберезовицької територіальної громади на 2024-2026 роки»**

№ з/п	Найменування заходу	Виконавець	Термін виконання	Орієнтовні обсяги фінансування (тис. грн.)					
				Роки	Всього	джерела фінансування			
						державний бюджет	обласний бюджет	бюджет ТГ	інші джерела
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Завдання 1. Скординована робота громади для самозабезпечення харчовими продуктами									
Захід 1.1	Громада має необхідну систему управління для організації самозабезпечення харчовими продуктами		щорічно	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
1.1.1	Створено робочу групу з впровадження Програми «Продовольчої безпеки Великоберезовицької територіальної громади»		Січень-лютий 2024	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
1.1.2	Забезпечено проведення засідань робочої групи з питань планування, координації роботи, обліку, звітування та вирішення інших поточних питань впровадження Програми «Продовольчої безпеки Великоберезовицької територіальної громади»		щорічно	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
Захід 1.2	Належна координація впровадження Програми «Продовольчої безпеки		постійно	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*

	Великобerezовицької територіальної громади» на 2024-2026 роки»			2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
1.2.1	Старости здійснюють координацію впровадження Програми«Продовольчої безпеки Великобerezовицької територіальної громади» у старостинських округах		щорічно	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
1.2.2	Залучено комунальні установи та комунальні підприємства до впровадження Програми«Продовольчої безпеки Великобerezовицької територіальної громади»		щорічно	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
1.2.3	Підписання Меморандумів з сільськогосподарськими підприємствами, підприємствами харчової промисловості, закладами торгівлі про забезпечення населення громади продуктами харчування		щорічно	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
Завдання 2. Самозабезпечення громади здійснюється на основі реальних даних щодо потреб домогосподарств в харчових продуктах та можливостей громади щодо їх вирощення, переробки, зберігання та реалізації									
Захід 2.1	Громада має достовірну інформацію про потреби домогосподарств в харчових продуктах		щорічно	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
2.1.1.	Проведено оцінку реальної кількості жителів у громаді (постійних, ВПО та тих, хто			2024-2026	*	*	*	*	*

	приїхав до батьків/родичів у громаду з інших місць)		Січень-лютий 2024	в т.ч.					
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
2.1.2.	Проведено опитування (анкетування) щодо потреб домогосподарств у харчових продуктах		Січень-лютий 2024	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
Захід 2.2	Громада має достовірну інформацію про наявний земельний фонд громади для реалізації Програми «Продовольчої безпеки Великоберезовицької територіальної громади» на 2024-2026 роки»		щорічно	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
2.2.1	Проведено облік та фіксацію земельних ділянок, у т.ч. комунальних, що використовуються чи можуть бути використаними для розширення виробництва харчових продуктів		Квітень-травень 2024	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
Захід 2.3	Наявна інформація про потреби домогосподарств, які долучаються до впровадження Програми «Продовольчої безпеки Великоберезовицької територіальної громади» на 2024-2026 роки»		щорічно	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
2.3.1	Визначено домогосподарства, які потребують підтримки в рамках Програми«Продовольчої		щорічно	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*

	безпеки Великоберезовицької територіальної громади»			2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
2.3.2	Визначено потреби домогосподарств, які потребують допомоги у насінні, техніці, інвентарі, обладнанні, добривах, кормах для виробництва, переробки, зберігання та реалізації харчової продукції для збільшення обсягів вирощування сільськогосподарської продукції		щорічно	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
Завдання 3. Домогосподарства вирощують, збирають, переробляють, зберігають продукцію для задоволення потреб в харчуванні та формування місцевого продовольчого резерву, а також реалізації надлишків, а також реалізації надлишків									
Захід 3.1	Домогосподарства мають необхідну інформацію щодо вирощування харчових продуктів		щорічно	2024-2026 в т.ч.	110	*	*	110	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	50	*	*	50	*
				2026	60	*	*	60	*
3.1.1	Проведено інформаційно-комунікаційні роботи: інформування, донесення інформації через різні канали комунікації, соціальні мережі, збори громадян (сходи селян), релігійні організації, розповсюдження наочних матеріалів		постійно	2024-2026 в т.ч.	40	*	*	40	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	20	*	*	20	*
				2026	20	*	*	20	*
3.1.2	Забезпечено систематичне інформування та звітування про хід реалізації Програми, відзначення та заохочення домогосподарств, ВПО, підприємців, фермерів, дорадників, вчителів, учнів		щорічно	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
3.1.3.	Організовано дорадницько-консультаційну підтримку (залучено фахівців, кращих		щорічно	2024-2026	70	*	*	70	*

	господарів громади, донесено необхідну агротехнічну інформацію, надано практичні корисні поради на місцях (демонстрацій господарства)			в т.ч.					
				2024	*	*	*	*	*
				2025	30	*	*	30	*
				2026	40	*	*	40	*
Захід 3.2	Домогосподарства мають необхідні матеріали, техніку та обладнання для вирощування харчової продукції		щорічно лютий-жовтень	2024-2026 в т.ч.	60	*	*	60	*
				2024	20	*	*	20	*
				2025	20	*	*	20	*
				2026	20	*	*	20	*
3.2.1	Налагоджено (звернення, листи про підтримку) взаємодію із місцевими і зарубіжними партнерами (громадами, містами-побратимами, проектами МТД) для отримання необхідних матеріальних ресурсів, техніки, обладнання, посівного матеріалу, консультаційних послуг.		щорічно квітень – листопад	2024-2026 в т.ч.	60	*	*	60	*
				2024	20	*	*	20	*
				2025	20	*	*	20	*
				2026	20	*	*	20	*
Завдання 3. Домогосподарства трансформуються в місцеві підприємницькі ініціативи в агросфері									
Захід 3.1	Домогосподарства мають необхідну інформацію та навички для ведення підприємницької діяльності в агросфері		2024-2026	2024-2026 в т.ч.	150	*	*	150	*
				2024	50	*	*	50	*
				2025	50	*	*	50	*
				2026	50	*	*	50	*
3.1.1	Посилено спроможність домогосподарств щодо с/г кооперації як можливості додаткового заробітку та збільшення надходжень до бюджету		протягом року	2024-2026 в т.ч.	150	*	*	150	*
				2024	50	*	*	50	*
				2025	50	*	*	50	*
				2026	50	*	*	50	*

3.1.2	Надавати підтримку місцевим підприємцям у підготовці заявок для участі у державних та недержавних програмах підтримки		протягом року	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
Захід 3.2	Домогосподарства отримують підтримку для започаткування та розвитку підприємницької діяльності в агросфері		2024-2026	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
3.2.1.	Домогосподарства поінформовані про можливості підтримки підприємницької діяльності в агросфері		2024-2026	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
3.2.2.	Підвищено спроможність домогосподарств із залучення коштів з різних джерел для започаткування та розвитку підприємницької діяльності в агросфері		2024-2026	2024-2026 в т.ч.	*	*	*	*	*
				2024	*	*	*	*	*
				2025	*	*	*	*	*
				2026	*	*	*	*	*
	ВСЬОГО			2024-2026 в т.ч.	320	*	*	320	*
				2024	70	*	*	70	*
				2025	120	*	*	120	*

				2026	130	*	*	130	*
--	--	--	--	-------------	------------	---	---	------------	---

**Начальник відділу економічного розвитку,
Інвестицій та державних закупівель**

Оксана ЗАЗУЛЯК

